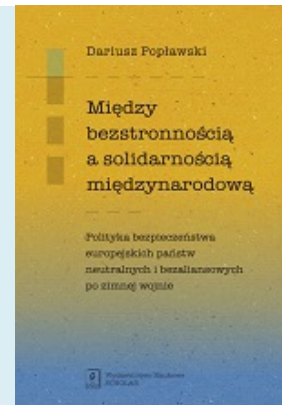

Karina Paulina Marczuk

Dariusz Popławski, *Między bezstronnością a solidarnością międzynarodową. Polityka bezpieczeństwa europejskich państw neutralnych i bezaliansowych po zimnej wojnie*, Warszawa 2013, s. 260

Książka Dariusza Popławskiego pt. *Między bezstronnością a solidarnością międzynarodową. Polityka bezpieczeństwa europejskich państw neutralnych i bezaliansowych po zimnej wojnie* została wydana nakładem Wydawnictwa Naukowego Scholar. Praca składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii i indeksu nazwisk. Podejmuje problem ewolucji polityki bezpieczeństwa europejskich państw neutralnych i bezaliansowych, przy czym szczegółowej analizie poddana została polityka bezpieczeństwa m.in. państw takich, jak: Austria, Finlandia, Irlandia, Szwajcaria oraz Szwecja. Prof. dr hab. Dariusz Popławski jest cenionym specjalistą, zarówno naukowcem, jak i praktykiem, z zakresu spraw bezpieczeństwa państw neutralnych. Obecnie jest pracownikiem naukowym Instytutu Stosunków Międzynarodowych (ISM) Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych (WDiNP) Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie pełni funkcję kierownika Zakładu Integracji Europejskiej ISM oraz międzyinstytutowej Politologicznej Pracowni Studiów nad Niemcami WDiNP. Był także pierwszym prezesem Fundacji Studiów Międzynarodowych. Jest również doświadczonym dyplomatą (w latach 1997–2002 był radcą Ambasady RP w Kolonii). Autor licznych artykułów i publikacji książkowych poświęconych współczesnej neutralności i bezaliansowości.

W omawianej książce w sposób przystępny ukazano istotę przemian od neutralności do bezaliansowości/postneutralności. W tym celu Autor w sposób wyczerpujący wyjaśnia istotę procesu redefinicji neutralności, m.in. rozprawiając się z mitem wieczystej neutralności w Europie (kwestia Szwajcarii). Szczególnie cenna

jest próba zbadania przez Autora metod dostosowywania się poszczególnych państw neutralnych i bezaliansowych do nieustannie ewoluujących założeń Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony UE (WPBiO). Jako kluczowe Autor przyjął założenie, że neutralność/postneutralność nie może być traktowana jedynie jako opcja polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, ale powinna być postrzegana także jako element tożsamości narodowej, wyraz określonych wartości i związanych z tym ról międzynarodowych. Dogłębnej analizie poddano neutralność i bezaliansowość w państwach Unii Europejskiej (Austria, Finlandia, Irlandia oraz Szwecja), a także w państwach europejskich niebędących jej członkami (Mołdawia, Serbia, Szwajcaria) i w wybranych państwach pozaeuropejskich. Pracę wieńczy podsumowanie, w którym w sposób syntetyczny przedstawiono wnioski płynące z przeprowadzonych badań, wskazujące na kierunki i etapy ewolucji polityki bezpieczeństwa państw neutralnych i bezaliansowych. Cenne są badania Autora na temat podejścia do kwestii neutralności przywoływanych przez Niego państw. W literaturze przedmiotu wciąż nieliczne są opracowania dotyczące koncepcji neutralności państw członkowskich UE (Austrii, Finlandii, Irlandii oraz Szwecji) oraz niebędącej jej członkiem Szwajcarii. Uderza także brak rozważań na temat neutralności państw takich, jak Mołdawia, Serbia oraz państw pozaeuropejskich. Należy zatem mocno podkreślić wysiłek włożony przez Autora w zbadanie kwestii polityki neutralności tych państw, nie będącej dotąd przedmiotem pogłębionych badań naukowych. Szczególnie zainteresowały mnie rozważania na temat koncepcji neutralności Mołdawii. Problem ten jest tym bardziej istotny z tego względu, że Mołdawia (wraz z Gruzją) w listopadzie 2013 r. podczas szczytu Partnerstwa Wschodniego UE parafowała umowę stowarzyszeniową z UE, która zapewne wpłynie również na politykę w sprawach bezpieczeństwa i obronności tego państwa. Co więcej, zagadnienie neutralności Mołdawii jak do tej pory nie zostało szerzej zbadane. Szczególna sytuacja tego państwa (problem Naddniestrza), kwestia stacjonowania wojsk rosyjskich na jego terytorium w przeszłości, następnie próby zbliżenia się do NATO i UE sprawiają, że w tym świetle kwestia neutralności Mołdawii staje się fascynującym zagadnieniem zarówno dla Badacza, jak i dla

Czytelnika. Autor słusznie zauważa: *W Mołdawii zdawano sobie sprawę, że istotny problem wiarygodności neutralności stanowiły kwestie wojskowe. (...) Wraz z intensyfikacją współpracy w ramach PdP [Partnerstwa dla Pokoju – przyp. K.P.M.] Kiszyniów deklarował przywiązanie do statusu neutralności. (...) Nie zmienia to jednak ogólnej oceny, iż mołdawska polityka neutralności boryka się z problemem wiarygodności* (s. 193–195). Książka Dariusza Popławskiego stanowi unikatowe studium politologiczne ewolucji rozwiązań w zakresie neutralności i bezaliansowości państw europejskich.

W tym zakresie stanowi próbę wypełnienia luki na polskim rynku wydawniczym, stając się fundamentalną pozycją w katalogu prac poświęconych zagadnieniom neutralności i bezaliansowości. Reasumując, jest bez wątpienia publikacją godną polecenia wszystkim tym, którzy interesują się problematyką bezpieczeństwa współczesnych państw.